



Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

17/2010-

Vår ref.:

21/5120-2 IBJ
Ingri Bjørnevik / 924 90 102

Dato:

25.08.2021

Høring-NOU 2021:3 "Barneliv foran, bak og i skjermen" og Medietilsynets notat 9. juni 2021 om endringer i bildeprogramloven

Fagforbundet er opptatt av at alle barn skal ha gode og trygge oppvekstsvilkår. Det at foreldrene har hovedansvaret for barnet. Dette fremheves også i FNs barnekonvensjonens, den gir familien en sentral rolle i barns liv. Men i tillegg har staten har forpliktelser for å ha tiltak for å beskytte barn. En oppgave mange av Fagforbundets medlemmer utøver daglig på vegne av staten. Dette ansvaret krever at ansatte får muligheten til å tilegne seg kompetanse som gjør at de er i stand til å utøve denne oppgaven.

Fagforbundets støtter utvalgets forslag om å utvikle offentlig informasjon til foreldre som er kvalitetssikret og bygger på forskning, ikke på frykt og synsing. Å lære barna om det som skjer digitalt er først og fremst foreldrenes ansvar. Fagforbundet støtter elevorganisasjonen som i sin uttalelse har pekt på at skadelig innhold er et enormt tema og at unges digitale liv er like ekte for unge som det vanlige livet. Skillet må viskes ut og ikke behandles som to forskjellige ting.

Mange ansatte i skolen kommer til kort fordi de selv ikke er oppvokst med den digitale verden. Derfor mener Fagforbundet at ansatte i barnehage, SFO og skolen trenger mer kompetanse om den digitale verden barna er en del av. Viktig at voksne viser interesse, men kan være vanskelig å henvende seg til dem når de ikke har kompetanse. Mobilforbud er å forby det man ikke skjønner, men problemene skyves bare til etter skoletid, lokale tiltak må gjøres i samråd med elevene.

Dette arbeidet må starte i barnehagen. Om unge skal lære digital kompetanse må man begynne tidlig. Barn må være rustet og være forberedt for å kunne håndtere skadelig innhold. Det krever at man er i forkant og rammeplan for barnehager *«Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.*

I Norge har digital kompetanse blitt inkludert som en av fem grunnleggende ferdigheter i skolen, noe som betyr at digital kompetanse skal vektlegges i alle fag og i alle trinn i

grunnskole, ungdomsskole og videregående opplæring og også i barnehagen. De tverrfaglige temaene folkehelse og livsmestring og demokrati og medborgerskap bør inkludere digital kompetanse definert som et kompetanseområde som innebærer både brukskompetanse, mediekunnskap, kritisk refleksjon og håndteringskompetanse.

Fagforbundet mener at om myndighetene vil sikre alle barn er godt og trygt liv foran, bak og i skjermen, vil dette kreve styrking av kompetansen til de ansatte i oppvekstsektoren. Men vi forventer at dette sees i sammenheng med de andre kompetansetiltakene som skjer innen denne sektoren de neste årene.

Fagforbundet forventer at de nødvendige lovendringene gjøres for å sikre barns liv foran, bak og i skjermen. Oppvekstsektoren har fått mange nye krav og endringer, som har i gang satt ulike kompetansehevingstiltak. Det er viktig at dette sees i en sammenheng da vi snakker om de samme ansatte som skal gjennomføre tiltakene. Derfor mener vi at dette vil kreve lokalt og nasjonalt partsamarbeid.

Fagforbundet har medlemmer innen flere ulike yrkesgrupper som følger opp barn og ungdom på deres fritid, og særlig fritidsklubbansatte følger opp sårbare barn og ungdommer. Fritidsklubbansatte har ofte vektlagt at ensomme barn og ungdommer finner nettverk og fellesskap gjennom digitale flater, samtidig som de også har en bevissthet om digital mobbing. Det er likevel behov for kompetanseheving over for denne gruppa. Når NOU 2021:3 vektlegger koordinering av instanser på statlig nivå, og opplæring av ansatte i skole og sosialt arbeid, er det likevel nødvendig å peke på at fritidsklubbansatte er en gruppe ansatte som bruker mye tid sammen med barn og ungdom, men som sjelden blir tilgodesett med kompetanseheving i regi av sine arbeidsgivere. Det er derfor viktig at denne yrkesgruppen blir inkludert i eventuelle tiltak som rettes mot det kommunale tjenesteapparatet på oppvekstområdet.

Kulturskoler praktiserer som hovedregel krav om pedagogisk kompetanse hos kulturskolelærerne, selv om det ikke stilles noe krav i lovverket til det pedagogiske personalet. Kulturskoler tilbyr ofte opplæring i videoproduksjon, men har ikke nødvendig opplæring i seksualitetsundervisning, da dette utgjør en liten del av lærerutdanningen. Det er følgelig nødvendig å styrke både lærerutdanningen og lektorutdanningen (ped.sem.).

Dersom det skal tilbys opplæring til foreldre, bør dette gjøres på kommunalt nivå. Slik opplæring må inneholde informasjon om personvern, om hvordan spill og sosiale relasjoner på digitale flater påvirker barns utvikling. Foresatte må også læres opp i forekomster av ulike fenomen, samt hvordan de kan delta aktivt i barns digitale liv.

Medietilsynets notat 9. juni 2021 om endringer i bildeprogramloven:

Høringen inneholder Medietilsynets notat om endringer i bildeprogramloven.

I dag er det Medietilsynet som ved forhåndskontroll fastsetter aldersgrenser på kino (kinofilm). Medietilsynet skal gjennom tilsyn følge opp at aldersgrensene settes i tråd med gjeldende regelverk og retningslinjer.

Medietilsynet foreslår at ansvaret for å sette aldersgrenser på kinofilm flyttes fra tilsynet til kinofilmproduktorene selv. Medielandskapet er i stadig endring, og barn og unge møter i dag utfordringer på mange ulike plattformer. Ved å gi kinofilmproduktorene det samme ansvaret

for å sette aldersgrenser som de andre bildeprogramdistributørene allerede har for sine plattformer, ansvarliggjøres kinobransjen ved at aktørene selv får ansvaret for å sette riktige aldersgrenser.

Filmdistributørene og mediene har etterlyst en slik endring, og mener tydelige retningslinjer og veiledning er tilstrekkelig for å kunne fastsette aldersgrenser (de gjør allerede dette på annet medieinnhold, som ikke er kinofilm (dvd, spill etc.))

Basert på innspill fra medlemmer innenfor kino er det viktigste at publikum forstår forskjellen på anbefalt alder og aldersgrense. Det er viktig at forbruker/publikum settes i stand til å vurdere om innholdet i en film er skadelig.

Hensikten med å flytte ansvaret fra Medietilsynet til filmdistributørene er at Medietilsynet kan prioritere trygg nettbruk for barn på andre digitale flater. Fagforbundet mener det er viktigere å trygge barn på flater der voksne ikke har tilgang, men setter likevel spørsmålsteget ved at ikke rammene til Medietilsynet økes, framfor å flytte saksbehandlingen over til de private distributørene. Det må isåfall sikres at ikke «bukken passer havresekken», gjennom utstrakt rapportering og analyse av praksisen hos filmdistributørene.

Med hilsen

Yrkesseksjon kirke, kultur og oppvekst

Ellen Ovenstad
(sign)
fagleder

Ingri Bjørnevik
(sign)
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk i Fagforbundet og har derfor ingen signatur.